

Sygn. akt II UK 449/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z wniosku H. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2016 r., II UK 512/15 Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w [...], III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 kwietnia 2015 r. i przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania sprawę z odwołania H. P. w przedmiocie odmowy ustalenia prawa do emerytury w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych, Oddział w T. i wyrokiem z dnia 28 marca 2017 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 4 września 2014 r., oddaliwszy odwołanie. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy uwzględnił przyjętą przez rozporządzenie kwalifikację branżowo-stanowiskową prac wykonywanych w warunkach szczególnych, a w konsekwencji uznał za błędne założenie o nieistotności wykonywania pracy kierowcy ciągnika i kombajnisty w innej branży, niż przewidziana w wykazie A, dział VIII, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Takie rozumienie wskazanych przepisów spowodowało pominięcie okresu pracy ubezpieczonego od dnia 2 maja 1972 r. do dnia 31 lipca 1977 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w G. w charakterze kierowcy ciągnika i okolicznościowo kombajnisty, i ostatecznie ustalenie łącznego stażu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 23 dni, zamiast wymaganych 15 lat.

Skarga kasacyjna ubezpieczonego została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887), polegającą na przyjęciu, że „umiejscowienie” pracy kierowców ciągników w dziale gospodarki obejmującym transport i łączność uniemożliwia zaliczenie do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych tego samego rodzaju pracy wykonywanej w rolnictwie, „podczas gdy w tym samym zdaniu po przecinku znajdują się prace kierowców maszyn typowo rolniczych, tj. kombajnów, które również nie zostały umiejscowione w dziale rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, lecz w dziale transportu”. Skarżący zarzucił niewłaściwe zastosowanie tych przepisów przez niezaliczenie okresu, w którym wykonywał prace transportowe w Spółdzielni Kółek Rolniczych w G. do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wytknął także naruszenie przepisów postępowania przez nieprawidłowe zastosowanie art. 316 § 1 w związku z art. 233 § 1 k.p.c., polegające na nieuwzględnieniu ustalonego faktu nieprzerwanego wykonywania przez niego prac transportowych w Spółdzielni Kółek Rolniczych w G. w pełnym wymiarze czasu pracy i wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i orzeczenie co do

istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym poniesionych przed Sądami pierwszej i drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wydanie przez Sąd Najwyższy w dniu 16 grudnia 2016 r. wyroku kasatoryjnego w sprawie II UK 512/15 było następstwem uznania za uzasadnioną podstawy skargi kasacyjnej organu rentowego, tj. naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej oraz § 4 ust 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Sąd Najwyższy wskazał, że ujęcie w rozporządzeniu stanowiska kierowcy ciągnika w dziale VIII „w transporcie i łączności”, mimo wymienienia pracy kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsiennicowych (poz. 3) odrębnie od pracy kierowców samochodów ciężarowych, autobusów i pojazdów specjalistycznych (poz. 2), łączy szkodliwość tej pracy nie z samym prowadzeniem tych pojazdów, lecz z prowadzeniem ich przy uwzględnieniu specyfiki „technologii” pracy w transporcie i obciążen psychofizycznych, których nie ma - jak uznał ustawodawca - przy wykonywaniu prac w rolnictwie. Wskazał, że odmowa zakwalifikowania, jako wykonywanej w szczególnych warunkach, pracy traktorzysty (kierowcy ciągnika rolniczego) w trakcie prac polowych odpowiada rozumieniu tych przepisów przedstawionemu już wcześniej w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013 r., I UK 172/13, niepubl., z dnia 13 sierpnia 2015 r., II UK 298/14, niepubl., z dnia 5 maja 2016 r., III UK 121/15, niepubl., z dnia 5 maja 2016 r., III UK 132/15, niepubl., z dnia 13 lipca 2016 r., I UK 218/15, niepubl. i z dnia 15 listopada 2016 r., II UK 397/15, niepubl.).

Sąd Apelacyjny nie mógł uznać, że przedstawiona przez Sąd Najwyższy wykładnia przepisów ujętych w skardze kasacyjnej nie dotyczy ustalonego w sprawie stanu faktycznego (por. art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.), w którym wykazał, że ubezpieczony nie wykonywał czynności z zakresu transportu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem był związany dokonaną w tej sprawie

wykładnią prawa (por. art. 398²⁰ k.p.c.; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1950 r., Kr.C.191/50 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1998 r., I PKN 226/98 OSNAPiUS 1999 nr 15, poz. 486).

W konsekwencji niedopuszczalne było oparcie skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z tą wykładnią.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).